

Datum: 2025-04-23

Ärendenummer: SLK-2025-00091

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: u.gv.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer: U2025/00075

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Utbildningsdepartementet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)

Göteborgs Stad anser att förslagen bör tillstyrkas. Det finns ett behov av att kunna dela information om barn och unga mellan skola, socialtjänst och polis på det sätt som beskrivs i utredningen. Göteborgs Stad vill dock i sammanhanget framhålla att det är svårt att bedöma de aktuella förslagen på grund av de redan pågående och delvis överlappande lagstiftningsarbetena inom framför allt offentlighet- och sekretessområdet. Det är svårt att fullt ut bedöma hur den föreslagna lagstiftningen och lagar som ännu inte hunnit träda ikraft påverkar och påverkas av de aktuella förslagen i remissen.

Vägledning om tillämpning och dokumentation behövs för att den nya regleringen ska kunna tillämpas på ett rättssäkert sätt och minimera intrånget i den personliga integriteten

De sekretessbrytande bestämmelser som finns är redan svåra att tillämpa. Med anledning av de reformer som pågår på framför allt offentlighets- och sekretessområdet är det också svårt att överblicka konsekvenserna av förslagen och hur den nu föreslagna lagstiftningen förhåller sig till övriga förändringar. Det är därför av vikt att det görs förtydliganden avseende tillämpningen av de olika parallellt tillämpliga bestämmelserna i OSL samt hur dessa förhåller sig till uppgiftsskyldigheter i annan lagstiftning, som exempelvis den nya lagen om skyldighet att lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter.

Det ankommer på enskilda tjänstepersoner att exempelvis under pågående samverkansmöten med andra myndigheter göra bedömningen av om en uppgift går att lämna ut. En sådan bedömning kan vara mycket komplex att genomföra. För att förenkla för enskilda handläggare och öka likabehandlingen behöver vägledning ges i förarbetena avseende hur bestämmelserna kan tillämpas och hur de olika formerna av intresseavvägningar ska genomföras. Utan ytterligare vägledning finns risk för att de nya bestämmelserna inte kommer att tillämpas i den utsträckning som lagstiftaren avser.

De uppgifter som dokumenteras är i flera avseenden integritetskänsliga och berör i stor utsträckning barn och unga. Det är svårt att exakt bedöma riskerna med den ökade behandlingen av personuppgifter, vilket påverkar möjligheten att vidta tillräckliga skyddsåtgärder. Artikel 9 i GDPR förbjuder behandling av känsliga personuppgifter utan specifikt lagstöd.

Även om utredningen gör bedömningen att det finns stöd i lag för den behandling som nu blir aktuell, så saknas enligt Göteborgs Stad en mer detaljerad analys av hur den föreslagna utökade behandlingen kan motiveras. Det är därför önskvärt att det tydliggörs under vilka omständigheter verksamheterna får behandla uppgifter för att undvika en oavsiktlig breddning av behandlingen och det krävs ett tydligt regelverk för när uppgifter ska rättas eller tas bort. Detta utifrån de påtagliga konsekvenser det kan få för en enskild individ som klassificeras ”som en riskperson”. Enligt Göteborgs Stad behöver dessa frågor omhändertas i det fortsatta lagstiftningsarbetet för att öka rättssäkerheten och minska risken för felaktig hantering av känsliga uppgifter.

Informationsdelningen måste ske på ett sätt som inte skadar förtroendet för socialtjänsten. Vuxna, barn och unga, särskilt de i socioekonomiskt utsatta områden, måste fortsatt känna att de kan söka stöd utan rädsla för att uppgifter lämnas till andra myndigheter på oklara grunder eller att de blir felaktigt registrerade. En ökad grad av tydlighet och vägledning i förhållande till de tjänstepersoner som har att tillämpa lagstiftningen bidrar också i förlängningen till en ökad transparens och rättssäkerhet för den enskilde individen som kommer i kontakt med berörda myndigheter.

Behov av kompetensutvecklingsinsatser

Tillämpningen av den befintliga sekretesslagstiftningen är för många tjänstepersoner förenat med en osäkerhet om att göra fel och ofta finns bristande kunskap om regelverket. För att lagstiftningen faktiskt ska komma att tillämpas i den utsträckning som utredningen avser bedömer Göteborgs Stad att omfattande informations- och utbildningsinsatser behövs. För att detta ska kunna ske på ett likvärdigt sätt behövs statlig finansiering.

Förslagets påverkan på personal

Ett ökat informationsflöde från kommunen till andra myndigheter kan leda till en ökad risk för hot, våld och otillåten påverkan mot personalen i samband med uppgiftslämnande. Flera personalgrupper så som till exempel socialsekreterare, personliga assistenter, personal inom den kommunala hälso- och sjukvården och personal inom skola och förskola arbetar nära de individer de också ska lämna ut uppgifter om. Det finns därför en särskild risk för dessa medarbetare.

För personal inom socialtjänsten finns möjlighet att med stöd av 10 § offentlighets- och sekretessförordningen sekretessbelägga uppgifter om personnummer och födelsedatum. Motsvarande möjlighet finns inte för till exempel personal inom förskola och skola. Göteborgs Stad anser att det i sammanhanget bör övervägas en utökad möjlighet för kommunerna att sekretessbelägga motsvarande uppgifter även för fler personalkategorier.

Avslutande kommentarer

Det ökande antalet undantag från huvudregeln om sekretess mellan myndigheter väcker frågan om en mer genomgripande översyn av sekretesslagstiftningen bör genomföras. Utredningen om förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter har i sitt delbetänkande Ökat informationsutbyte mellan myndigheter (SOU 2024:63) lyft fram att ett alternativ till ytterligare undantag från nuvarande huvudregel skulle kunna vara att avskaffa sekretessen mellan myndigheter när det gäller sekretess till förmån för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden.

I stället skulle man kunna närma sig frågan från det perspektivet och därefter införa relevanta inskränkningar och undantag. På så sätt skulle enskildas integritetsskydd kunna säkerställas på ett adekvat sätt.

Göteborgs Stad ifrågasätter om det nuvarande systemet med en huvudregel om sekretess mellan myndigheter som i praktiken är kraftigt urholkad av många undantag verkligen är ändamålsenligt. Den utveckling som nu sker leder till att överblickbarheten minskar, vilket riskerar att försvåra tillämpningen av gällande regler. Det finns anledning att ompröva utgångspunkterna för sekretessregleringen mellan myndigheter, snarare än att fortsätta med en stegvis utökning av undantag. Detta skulle kunna leda till en tydligare och mer förutsebar reglering som bättre balanserar behovet av informationsutbyte med skyddet för enskildas personliga integritet.

Göteborg den 23 april 2025
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson